ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.9.2009
COM(2009) 487 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση βρίσκεται στο επίκεντρο των προσπαθειών που αποσκοπούν σε συνεκτικό, συμβατό και ελκυστικό ευρωπαϊκό χώρο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΕΧΤΕ), σύμφωνα με τους στόχους της ευρωπαϊκής διαδικασίας της Μπολόνια. Την τελευταία δεκαετία αυξάνεται συνεχώς στην Ευρώπη και σε όλο τον κόσμο το ενδιαφέρον για τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η παγκοσμιοποίηση, η οικονομική ολοκλήρωση και η αυξανόμενη ακαδημαϊκή και επαγγελματική κινητικότητα δημιουργούν μεγαλύτερη ανάγκη αναγνώρισης των τίτλων σπουδών έξω από τη χώρα η οποία τους χορηγεί. Επειδή η παροχή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι «χωρίς σύνορα», αυξάνεται συνεχώς η σημασία της διασυνοριακής διασφάλισης της ποιότητας. Η εμφάνιση των «βιομηχανιών διπλωμάτων» (ψευδο-πανεπιστημίων τα οποία πωλούν πλαστούς τίτλους σπουδών στο Διαδίκτυο) καθιστά αναγκαίο να γίνει διάκριση μεταξύ νόμιμης εκπαίδευσης που πραγματοποιείται στο εξωτερικό και πλαστών προσόντων. Η διασφάλιση της ποιότητας βοηθά ώστε η τριτοβάθμια εκπαίδευση να είναι διαφανής και αξιόπιστη για τους ευρωπαίους πολίτες και τους εργοδότες καθώς και για τους σπουδαστές και τους μαθητές από άλλες ηπείρους.

Στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισαβόνας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε εκσυγχρονισμένα προγράμματα σπουδών και πιο αποτελεσματική χρηματοδότηση και διαχείριση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνώρισε τη σημασία των μεταρρυθμίσεων της Μπολόνια, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της ποιότητας[1]. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εξέδωσαν δύο συστάσεις με σκοπό να προωθηθεί η διάδοση της διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η σύσταση του Συμβουλίου, του 1998[2], περιελάμβανε το αίτημα για υποστήριξη και, όπου χρειαζόταν, δημιουργία διαφανών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας. Η δεύτερη, του Φεβρουαρίου 2006, αφορούσε τη συνέχιση της ευρωπαϊκής συνεργασίας με σκοπό τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση[3].

Σκοπός της σύστασης του 2006 ήταν να ενθαρρύνει τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να εισαγάγουν ή να αναπτύξουν εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας και να ζητήσει από τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας ή διαπίστευσης να εφαρμόσουν τα

---

1 COM(2005) 152 τελικό της 20.4.2005.

2 Σύσταση 98/561/ΕΚ της 24ης Σεπτεμβρίου 1998 (ΕΕ L 270 της 7.10.1998).

3 Σύσταση 2006/143/ΕΚ της 15ης Φεβρουαρίου 2006 (ΕΕ L 64 της 4.3.2006).

ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας[4], σε αυτό τον τομέα. Εκπρόσωποι των εθνικών αρχών, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας και διαπίστευσης και κοινωνικοί εταίροι κλήθηκαν επίσης να δημιουργήσουν ένα «ευρωπαϊκό μητρώο οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας». Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να επιλέξουν έναν από τους οργανισμούς του μητρώου που ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά τους. Η σύσταση ζητούσε επίσης από τα κράτη μέλη να δώσουν στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τη δυνατότητα να επιδιώξουν διαπίστευση από καταχωρισμένους στο μητρώο οργανισμούς στην αλλοδαπή· υποστήριζε τη συνεργασία μεταξύ οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας με σκοπό την οικοδόμηση αμοιβαίας εμπιστοσύνης· και την πρόσβαση του κοινού στις αξιολογήσεις που πραγματοποιούν οι οργανισμοί.

Η σύσταση του 2006 καλούσε την Επιτροπή:

(1) *Να συνεχίσει, σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη, την υποστήριξή της στη συνεργασία μεταξύ των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας και διαπίστευσης, των αρμόδιων αρχών και των άλλων φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο αυτό.*

(2) *Να υποβάλλει κάθε τρία χρόνια εκθέσεις προόδου για την ανάπτυξη των συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας στα διάφορα κράτη μέλη και για τις δραστηριότητες συνεργασίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.*

Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη τριετής έκθεση για την πρόοδο που επιτεύχθηκε. Στην έκθεση περιγράφεται η κατάσταση σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και προτείνονται τομείς περαιτέρω ανάπτυξης.

2. ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΕ ΕΘΝΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Το παρόν τμήμα της έκθεσης περιγράφει το ρόλο της εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας, τη σημερινή κατάσταση και την εμπειρία με τα πρότυπα διασφάλισης της ποιότητας.

2.1. Ρόλος της εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας

Η σύσταση του 2006 αναγνώριζε ότι την ευθύνη για την ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης την έχουν κυρίως τα ίδια τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Τα συστήματα εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης αποσκοπούν στην παρακολούθηση και τη βελτίωση της ποιότητας, στην ανάπτυξη ενός πραγματικού πνεύματος ποιότητας. Ωστόσο, τα συστήματα αυτά συχνά δεν έχουν την ανεξαρτησία και την πρόσβαση για το κοινό που είναι αναγκαίες για την πληροφόρηση των ενδιαφερόμενων μερών με τρόπο διαφανή και υπεύθυνο. Η παροχή αυτών των πληροφοριών, σύμφωνα με τη σύσταση, είναι ο ρόλος της εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας, η οποία πραγματοποιείται από ανεξάρτητους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας.

Η εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας μπορεί να περιλαμβάνει:

– αξιολόγηση («έλεγχο») της ποιότητας ενός συγκεκριμένου ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, των προγραμμάτων ή των τμημάτων του·

[4] Εγκρίθηκαν στο Bergen το 2005, στη σύνοδο υπουργών των χωρών που συμμετέχουν στη διαδικασία της Μπολόνια, βλ. http://www.enqa.eu/pubs_esg.lasso

– σύγκριση της ποιότητας διαφόρων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε μια δεδομένη περιοχή/επιστημονικό κλάδο («συγκριτική αξιολόγηση»)·

– εγγύηση ότι τηρούνται ορισμένα προκαθορισμένα πρότυπα ποιότητας («διαπίστευση»)·

– χορήγηση διαφόρων σημάτων ποιότητας που προορίζονται γενικά για τη σήμανση υψηλής ή «εξαιρετικής» ποιότητας.

2.2. Οι διάφορες καταστάσεις όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ευρώπη

Πολλά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ευρώπη διαμόρφωσαν το «πνεύμα ποιότητας» και τα εσωτερικά τους συστήματα διασφάλισης της ποιότητας κυρίως μέσω συνεργασίας μεταξύ τους, αμοιβαίας βοήθειας και συγκριτικής αξιολόγησης[5]. Αυτή η θετική εξέλιξη πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω.

Η εμφάνιση νέων οργανισμών και δικτύων διασφάλισης της ποιότητας είναι η πιο σημαντική εξέλιξη στο ευρωπαϊκό τοπίο. Η τάση αυτή άρχισε μετά τη σύσταση του 1998 αλλά επεκτάθηκε και επιταχύνθηκε τα τελευταία χρόνια. Σήμερα υπάρχουν οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας σε όλες σχεδόν τις χώρες του ΕΧΤΕ, παρόλο που είναι αρκετά ανόμοιοι όσον αφορά το μέγεθος, το πεδίο δράσης, το καθεστώς, το επίκεντρο των δραστηριοτήτων και το διεθνή χαρακτήρα τους. Πολλοί είναι μικροί, ιδρύθηκαν πρόσφατα, διαθέτουν περιορισμένη πείρα και ευρωπαϊκή/διεθνή προβολή. Με ελάχιστες εξαιρέσεις, η αποστολή τους περιορίζεται στις χώρες τους (και μερικές φορές στην περιοχή τους). Μόνο πολύ λίγοι δραστηριοποιούνται έξω από την περιοχή τους. Παρόλο που οι περισσότεροι οργανισμοί επικεντρώνουν τις δραστηριότητές τους στην αξιολόγηση, όλο και περισσότεροι από αυτούς συμμετέχουν στη διαπίστευση ή τον έλεγχο ιδρυμάτων[6].

Η έκθεση απολογισμού για τη διαδικασία της Μπολόνια του 2009[7], επιβεβαιώνει ότι στις περισσότερες χώρες τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καταβάλλουν σημαντικές προσπάθειες για τη δημιουργία συνεκτικών συστημάτων διασφάλισης της ποιότητας και την ευθυγράμμισή τους με εξωτερικές διαδικασίες αξιολόγησης. Η κύρια πρόκληση για τις περισσότερες χώρες είναι η κατάρτιση διαδικασιών αξιολόγησης για τη μέτρηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Η έκθεση απολογισμού χρησιμοποιεί τρεις δείκτες για τη μέτρηση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας:

- *Στάδιο ανάπτυξης της εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας:* οι χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις είναι εκείνες που έχουν εξωτερικό σύστημα το οποίο εφαρμόζεται σε όλα τα ιδρύματα που εργάζονται σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας.

- *Βαθμός συμμετοχής των σπουδαστών:* οι χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις είναι εκείνες στις οποίες οι σπουδαστές συμμετέχουν στη διαχείριση των εθνικών οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας, σε εξωτερικές αξιολογήσεις ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή/και προγραμμάτων, σε εσωτερικές διαδικασίες διασφάλισης της ποιότητας και στην προετοιμασία εκθέσεων αυτοαξιολόγησης.

---

5 Trends V, Universities shaping the EHEA, EUA, 2007 (Τάσεις V, τα πανεπιστήμια του ΕΧΤΕ, ένωση ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, 2007).

6 Διαδικασίες ποιότητας στον ΕΧΤΕ και εκτός αυτού, 2η έρευνα του ΕΔΔΠ, 2008.

7

- *Βαθμός συμμετοχής σε διεθνές επίπεδο:* οι χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις είναι εκείνες στις οποίες υπάρχει διεθνής συμμετοχή στην εξωτερική αξιολόγηση των ιδρυμάτων ή/και των προγραμμάτων, στη διαχείριση των εθνικών οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας και στην εξωτερική αξιολόγηση των εθνικών οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας.

Μερικά από τα κράτη μέλη με καλές επιδόσεις όσον αφορά αυτούς τους τρεις δείκτες είναι η Αυστρία, το Βέλγιο, η Τσεχική Δημοκρατία, η Δανία, η Φινλανδία, η Γερμανία, η Ουγγαρία, η Ιρλανδία, οι Κάτω Χώρες, η Νορβηγία, η Ισπανία, η Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Η έρευνα του ΕΔΔΠ το 2008[8] αναφέρει ότι πολλοί αλλά όχι όλοι οι οργανισμοί έχουν εθνική «αποστολή». Σε ορισμένες χώρες διάφοροι οργανισμοί ασχολούνται με διαφορετικά τμήματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, π.χ. στη Γερμανία έχει δημιουργηθεί πραγματική αγορά με ανταγωνιστικούς οργανισμούς στο πλαίσιο συμβουλίου διαπίστευσης. Οι περισσότεροι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας διανύουν περίοδο αλλαγών λόγω της διαδικασίας της Μπολόνια και των διεθνών συνθηκών. Μια άλλη σημαντική εξέλιξη είναι η αυξανόμενη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών σε θέματα διασφάλισης της ποιότητας.

2.3. Εμπειρία με τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας

Τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας εγκρίθηκαν το 2005. Αποτελούνται από τρία μέρη: αρχές του συστήματος εσωτερικής διασφάλισης ποιότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης· πρότυπα για την εξωτερική αξιολόγηση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των προγραμμάτων τους από τους οργανισμούς· πρότυπα που εφαρμόζονται στους ίδιους τους οργανισμούς διασφάλισης ποιότητας. Σκοπός τους είναι να αποτελούν «γενική» κοινή αναφορά που αφήνει ορισμένα περιθώρια ερμηνείας ανάλογα με τη χώρα, τον επιστημονικό κλάδο και το ίδρυμα.

Η ευαισθητοποίηση όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας είναι διαφορετική στις διάφορες χώρες και περιφέρειες, ωστόσο έχει αποκτηθεί σημαντική εμπειρία από την εφαρμογή τους: χιλιάδες άτομα (προσωπικό πανεπιστημίων, εμπειρογνώμονες, σπουδαστές, εκπρόσωποι από τις επιχειρήσεις και την κοινωνία) συμμετείχαν σε διαδικασίες αυτοαξιολόγησης, ήταν μέλη ομάδων αξιολόγησης ή έδωσαν συνέντευξη στο πλαίσιο επισκέψεων αξιολόγησης. Τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε η συμμετοχή των σπουδαστών στη διασφάλιση της ποιότητας ως βασικής απαίτησης στον ΕΧΤΕ, παρόλο που παραμένει συχνά περιορισμένη σε ορισμένες πτυχές ή διαδικασίες[9]. Η συμμετοχή εκπροσώπων των επιχειρήσεων και υπηκόων άλλων κρατών διαφέρει σημαντικά στην εσωτερική και την εξωτερική διασφάλιση της ποιότητας και είναι γενικά μεγαλύτερη στις ομάδες αξιολόγησης οργανισμών απ' ό,τι στους φορείς λήψης αποφάσεων.

Ο ορισμός των προτύπων για τη διασφάλιση της ποιότητας μεταβάλλεται συνεχών. Ένα παράδειγμα είναι η οργάνωση σεμιναρίων από την ομάδα Ε4[10] για θέματα όπως: η αξιοποίηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων· ο σύνδεσμος με το πλαίσιο προσόντων· η δημοσίευση εκθέσεων για τη διασφάλιση της ποιότητας· η αναγνώριση της προηγούμενης

---

8 Διαδικασίες ποιότητας στον ΕΧΤΕ και εκτός αυτού, 2η έρευνα του ΕΔΔΠ, 2008.

9 Bologna with Student eyes, ESU, 2009.

10 Η ομάδα Ε4 αποτελείται από το ΕΔΔΠ, την Ένωση των Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων (EUA, www.eua.be), τις ευρωπαϊκές φοιτητικές ενώσεις (ESU, www.esib.org) και την Ευρωπαϊκή Ένωση Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Eurashe, www.eurashe.eu).

μάθησης· η διακρατική εκπαίδευση· η διεθνοποίηση των διαδικασιών· και η συνεργασία και η συμβατότητα με άλλες περιοχές στον κόσμο.

Τα πρότυπα αποτελούν χρήσιμες γενικές αναφορές, αλλά ερμηνεύονται ακόμη με διαφορετικούς τρόπους από τις διάφορες χώρες, οργανισμούς και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θεωρούνται είτε ως κατάλογος ελέγχου των τυπικών απαιτήσεων, ως κώδικας καλής επαγγελματικής πρακτικής ή ως ελαστικές κατευθυντήριες γραμμές. Η αντίληψη ότι οι οργανισμοί πρέπει μάλλον να συμμορφώνονται συνολικά παρά να τηρούν κάθε πρότυπο φαίνεται λογική, αλλά αφήνει περιθώρια για πολύ διαφορετικές ερμηνείες.

Η εμπειρία των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας όσον αφορά τα πρότυπα ποιότητας περιορίζεται ακόμη σε μεγάλο βαθμό στις «παραδοσιακές» σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, παρόλο που σε ορισμένες χώρες αποδόθηκε ειδική προσοχή στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση. Ωστόσο, συνολικά, η διακρατική εκπαίδευση σε όλες τις μορφές της, συνεχή και δια βίου μάθηση γενικά, βραχείας διάρκειας τριτοβάθμια εκπαίδευση, και εξ αποστάσεως εκπαίδευση και ηλεκτρονική εκπαίδευση, παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό εκτός του πεδίου εφαρμογής της διασφάλισης της ποιότητας.

Πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι παρόλο που τα «ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές» αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια, δεν αναφέρονται στη σημασία της τήρησης των βασικών απαιτήσεων στον ΕΧΤΕ (π.χ. σχετικά με το πλαίσιο προσόντων ή τη χρήση των ECTS[11]) και των κύριων προτεραιοτήτων (όπως η απασχολησιμότητα και η κινητικότητα).

3. ΚΥΡΙΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΕ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ

Στο παρόν τμήμα της έκθεσης εξετάζονται οι ευρωπαϊκές εξελίξεις όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας και οι διεθνείς τάσεις που επηρεάζουν τις εργασίες στον τομέα αυτό.

3.1. Σημαντική αύξηση της υποδομής στη διασφάλιση της ποιότητας στην Ευρώπη

Η ανάπτυξη των οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας είχε ως αποτέλεσμα σημαντική ανάπτυξη των δικτύων διασφάλισης της ποιότητας. Η Επιτροπή υποστηρίζει την ευρωπαϊκή ένωση για τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ENQA)[12], η οποία δημιουργήθηκε το 2000. Ο αριθμός των μελών της αυξήθηκε σε μικρό χρονικό διάστημα και έφθασε τα 48 τακτικά μέλη από 23 χώρες. Η ομάδα Ε4 πρότεινε τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας, τα οποία εγκρίθηκαν το 2005. Η ομάδα αυτή διοργάνωσε επίσης σεμινάρια για την εξέταση διαφόρων βασικών θεμάτων διασφάλισης της ποιότητας. Διάφορες περιφερειακές ομάδες οργανισμών δραστηριοποιούνται, π.χ., στην Κεντρική/Ανατολική Ευρώπη ή στις Σκανδιναβικές χώρες. Η Ευρωπαϊκή Κοινοπραξία για τη Διαπίστευση (ΕΚΔ)[13], με 15 μέλη από 10 χώρες, δραστηριοποιήθηκε για να επιτύχει την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων διαπίστευσης ανάμεσα στα μέλη της.

---

11 Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς και συσσώρευσης ακαδημαϊκών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System).

12 www.enqa.eu

13 www.ecaconsortium.net

Ορθή πρακτική

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Κοινοπραξίας Οργανισμών Διαπίστευσης, η εμπιστοσύνη που αναπτύχθηκε μετά τη στενή συνεργασία οδήγησε σε μια πρώτη σειρά διμερών συμφωνιών για την αναγνώριση αποφάσεων διαπίστευσης και στην πρώτη προσπάθεια να δημοσιευθούν αυτές οι συμφωνίες στη χρηματοδοτούμενη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάση δεδομένων Qrossroads στο Διαδίκτυο[14].

Το ευρωπαϊκό μητρώο διασφάλισης της ποιότητας (EQAR)[15] είναι ο νέος σημαντικός οργανισμός στην ευρωπαϊκή δομή για τη διασφάλιση της ποιότητας. Το μητρώο αυτό δημιουργήθηκε από την ομάδα Ε4 το 2008 ως νέο νομικό πρόσωπο, με την υποστήριξη της Επιτροπής, ύστερα από τη σύνοδο των υπουργών των χωρών που συμμετέχουν στη διαδικασία της Μπολόνια, στο Λονδίνο το 2007, και σύμφωνα με τις αρχές που αναφέρονται στη σύσταση του 2006. Το μητρώο είναι ανοικτό σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον ΕΧΤΕ με την προϋπόθεση ότι αποδεικνύουν τη συμμόρφωσή τους με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές. Υπάρχει απλοποιημένη διαδικασία για την αποδοχή τακτικών μελών στον ΕΔΔΠ, τα οποία πληρούν ήδη αυτό τον όρο. Οι υποψήφιοι οργανισμοί μπορούν επίσης να υποβάλουν αίτηση απευθείας στο EQAR. Τις αποφάσεις σχετικά με την αποδοχή τις λαμβάνει η επιτροπή του μητρώου, της οποίας τα μέλη διορίζονται από την ομάδα Ε4 και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι κυβερνήσεις μπορούν να γίνουν μέλη του EQAR, αλλά στην επιτροπή έχουν μόνο καθεστώς παρατηρητή. Με τους δύο πρώτους γύρους καταχώρισης του Δεκεμβρίου του 2008 και του Απριλίου του 2009 εννέα μέλη του ΕΔΔΠ καταχωρίστηκαν στο EQAR. Σύντομα θα ακολουθήσουν περισσότερα.

Η σημαντική ανάπτυξη της υποδομής για τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια συμφωνεί με τη σύσταση του 2006 και με τη διαδικασία της Μπολόνια. Ωστόσο, οι συντελεστές στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας είναι πολλοί και μπορεί να είναι αναγκαία η επανεξέταση ορισμένων πτυχών με σκοπό τη βελτίωση της διαφάνειας του συστήματος συνολικά. Συγκεκριμένα, οι οργανισμοί σε μικρές κοινότητες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι δύσκολο να επιτύχουν πραγματική αξιοπιστία έξω από τα σύνορά τους. Υπάρχει κάποια ανησυχία ότι η εγγραφή των οργανισμών στον ΕΔΔΠ ή ακόμη η καταχώρισή τους στο EQAR μπορεί να μη δημιουργήσει τον αναγκαίο βαθμό αμοιβαίας εμπιστοσύνης. Αυτή η εμπιστοσύνη είναι όμως η βάση για τη διαφάνεια και την αξιοπιστία στον ΕΧΤΕ συνολικά.

Επειδή το σύστημα έχει πολλαπλά επίπεδα οργανισμών και δικτύων, είναι δύσκολη η κατανόηση και η χρήση του. Η βασική απαίτηση για την εγγραφή στο ΕΔΔΠ και την καταχώριση στο EQAR είναι η συμμόρφωση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές και οι δύο οργανισμοί έχουν ορισμένα κοινά μέλη, αλλά όχι όλα. Επομένως, θα πρέπει να καταβληθούν πολύ περισσότερες προσπάθειες για να αποκτήσει ο ΕΧΤΕ ένα κατανοητό και φιλικό προς τον χρήστη σύστημα διασφάλισης της ποιότητας. Σε πολλές περιπτώσεις δεν είναι ακόμη σαφές τι σημαίνει σε μια χώρα η διαπίστευση σε μια άλλη χώρα, ακόμη και μέσω ενός καταχωρισμένου οργανισμού. Επίσης δεν είναι σαφές με ποιο τρόπο μπορεί να αποφευχθεί η κακή χρήση αυτής της διαπίστευσης, π.χ. στην περίπτωση ιδρύματος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης το οποίο δραστηριοποιείται σε πολλές χώρες χωρίς να παρέχει σε όλες τις εγγυήσεις στις οποίες βασίστηκε η πρώτη διαπίστευση. Στην περίπτωση αυτή μπορούν να βοηθήσουν πιο αυστηρές εγγυήσεις, επειδή η αξιοπιστία του ευρωπαϊκού

---

14 www.qrossroads.eu

15 www.eqar.eu

συστήματος διασφάλισης της ποιότητας μπορεί να εξαρτάται από τον λιγότερο αξιόπιστο οργανισμό που είναι καταχωρισμένος στο μητρώο και από το πιο αδύναμο ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με διαπίστευση από καταχωρισμένο οργανισμό.

Ορθή πρακτική

Συνεργασία: Ο NVAO είναι ο κοινός οργανισμός διασφάλισης της ποιότητας των Κάτω Χωρών και της Φλάνδρας (Βέλγιο), οι οποίες έχουν την ίδια γλώσσα αλλά πολύ διαφορετικά συστήματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και πτυχία. Ο κοινός οργανισμός αυξάνει τους πόρους για την αξιολόγηση και ενισχύει την αξιοπιστία των σημάτων ποιότητας του NVAO[16].

Μεγαλύτερη αντικειμενικότητα: το αυστριακό συμβούλιο διαπίστευσης (Austrian Accreditation Council) χρησιμοποιεί σχεδόν αποκλειστικά ξένους αξιολογητές και στο συμβούλιο λήψης αποφάσεων οι Αυστριακοί δεν αποτελούν πλειοψηφία. Το γεγονός αυτό αυξάνει τη διεθνή αξιοπιστία, επειδή δεν μπορούν να δημιουργηθούν υποψίες ότι οι αποφάσεις διαπίστευσης μπορεί να επηρεάζονται από προσωπικά συμφέροντα[17].

3.2. Η διασφάλιση της ποιότητας εξακολουθεί να έχει περιορισμένη ευρωπαϊκή διάσταση

Η σύσταση του 2006 ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να δώσουν τη δυνατότητα στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να επιδιώξουν διαπίστευση από καταχωρισμένους οργανισμούς στην αλλοδαπή. Αυτό είναι δυνατό μόνον εφόσον πληρούνται ταυτόχρονα πολλοί όροι:

- τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χρειάζονται αρκετή αυτονομία για να υποβάλουν αίτηση για ξένο σήμα ποιότητας·
- οι οργανισμοί πρέπει να είναι σε θέση, να έχουν τη δυνατότητα και τη βούληση να δραστηριοποιηθούν έξω από τα εθνικά τους σύνορα·
- οι εθνικές κυβερνήσεις και οι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας πρέπει να αναγνωρίσουν τους καταχωρισμένους οργανισμούς από άλλες χώρες καθώς και τα συμπεράσματά τους.

Υπάρχουν ακόμη λίγα μόνο παραδείγματα ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης τα οποία ζητούν αξιολόγηση ή διαπίστευση από αλλοδαπούς οργανισμούς, με εξαίρεση τις περιπτώσεις οργανισμών για ειδικούς επιστημονικούς κλάδους και για ορισμένα μαθήματα κοινών πτυχίων. Μόνο λίγα κράτη επιτρέπουν τη διασφάλιση ποιότητας στη χώρα τους από οργανισμούς καταχωρισμένους στην αλλοδαπή (ένα τέτοιο παράδειγμα είναι οι Κάτω Χώρες). Τα πανεπιστήμια του ΕΧΤΕ που επιδιώκουν σήμα ποιότητας σε ένα συγκεκριμένο επιστημονικό κλάδο απευθύνονται συνήθως σε έναν οργανισμό των ΗΠΑ όπως ο ABET[18]ο ή ο AACSB[19]. Φαίνεται, ωστόσο, ότι υπάρχει αυξανόμενος αριθμός οργανισμών οι οποίοι προετοιμάζονται για δραστηριότητες διασφάλισης της ποιότητας έξω από τα εθνικά τους σύνορα.

Ορθή πρακτική

Τα πολυτεχνεία και τα τεχνικά πανεπιστήμια από πολλές χώρες έλαβαν τη διαπίστευση της γαλλικής Commission du Titre d'Ingénieur (CTI). Η CTI πραγματοποίησε επίσης κοινές αξιολογήσεις/διαπιστεύσεις με άλλους οργανισμούς. Οι σχολές διοίκησης επιχειρήσεων σε διάφορες χώρες έλαβαν διαπίστευση από το γερμανικό οργανισμό ACQUIN. Τα γερμανικά

---

16 www.nvao.net
17 www.akkreditierungsrat.at
18 http://www.abet.org/the_basics.shtml
19 http://www.aacsb.edu/

ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έδειξαν ενδιαφέρον για τον έλεγχο της ποιότητας που πραγματοποιεί ο ελβετικός οργανισμός OAQ.

Υπάρχουν δύο επιτυχημένα ευρωπαϊκά σήματα ποιότητας ήδη πριν από το 1998: το EQUIS στις σπουδές διαχείρισης επιχειρήσεων[20] και το πρόγραμμα αξιολόγησης των ιδρυμάτων της Ένωσης Ευρωπαϊκών Πανεπιστημίων [European University Association's Institutional Evaluation Programme (IEP)][21]. Τα δύο συστήματα βασίζονται σε προσέγγιση του ιδρύματος παρά του προγράμματος, διαθέτουν ομάδες αξιολόγησης με διεθνή σύνθεση και προσελκύουν πλέον το ενδιαφέρον χωρών εκτός της Ευρώπης. Μερικές νέες πρωτοβουλίες με βάση τον επιστημονικό κλάδο αναπτύχθηκαν πιο πρόσφατα από θεματικά δίκτυα στη χημεία και τη μηχανική (και οι δύο με τη χρηματοδοτική υποστήριξη της Επιτροπής) ή βρίσκονται ακόμη στο στάδιο του σχεδιασμού (π.χ. στη μουσική εκπαίδευση).

Ορθή πρακτική

Το σήμα Eurochemistry ξεκίνησε στις πτυχιακές σπουδές αλλά τώρα υπάρχει και στις μεταπτυχιακές σπουδές και στο διδακτορικό. Το σήμα αυτό χορηγείται άμεσα από το δίκτυο Eurochemistry σε προγράμματα που πληρούν τα προβλεπόμενα πρότυπα[22].

Το σήμα EUR-ACE υπάρχει για τις πτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές μηχανικού. Τα πρότυπα καθορίστηκαν σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά εφαρμόζονται μέσω των εθνικών οργανισμών διασφάλισης της ποιότητας οι οποίοι είναι εξουσιοδοτημένοι να εκδίδουν σήματα EUR-ACE μαζί με την εθνική τους διαπίστευση. Έχουν ήδη απονεμηθεί πολλές εκατοντάδες σήματα, παρόλο που μόνο επτά εθνικοί οργανισμοί έχουν αυτή την εξουσιοδότηση [23].

Ωστόσο, συνολικά η διασυνοριακή διασφάλιση της ποιότητας είναι ακόμη περιορισμένη. Επομένως, υπάρχουν λίγες συγκρίσιμες πληροφορίες ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη, κυρίως οι σπουδαστές, να μπορούν να επιλέξουν συνειδητά τον τόπο και το αντικείμενο των σπουδών τους.

3.3. Διεθνείς τάσεις: αυξανόμενη δέσμευση υπέρ της διαφάνειας

Σε διάφορες περιοχές του κόσμου εμφανίστηκαν πολλά νέα δίκτυα διασφάλισης της ποιότητας. Μερικές φορές χρησιμοποιούν τη Ευρώπη ως πρότυπο. Ο παγκόσμιος διάλογος για τη διασφάλιση της ποιότητας αυξήθηκε στο πλαίσιο του διεθνούς δικτύου για τους οργανισμούς διασφάλισης της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (INQAAHE)[24].

Μια άλλη σημαντική εξέλιξη σε ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο είναι ο αυξανόμενος αριθμός διεθνών κατατάξεων των πανεπιστημίων. Η κοινότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επικρίνει συχνά τις κατατάξεις αυτές λόγω των μεθοδολογικών τους ελλείψεων και της μονοδιάστατης προσέγγισής τους (π.χ. επικεντρώνονται στα επιτεύγματα της έρευνας στις φυσικές επιστήμες και δεν λαμβάνουν υπόψη το έργο των πανεπιστημίων σε τομείς όπως οι ανθρωπιστικές και οι κοινωνικές επιστήμες, η διδασκαλία και η επαφή με τις τοπικές κοινωνίες). Παρά τις αδυναμίες αυτές, οι κατατάξεις μπορούν να είναι χρήσιμο μέσο για τη σύγκριση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των προγραμμάτων τους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε πρόσφατα μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με την ανάπτυξη νέας πολυδιάστατης και προσαρμοσμένης προσέγγισης στη διεθνή κατάταξη των

---

20 http://www.efmd.org
21 http://www.eua.be/events/institutional-evaluation-programme/home
22 http://ectn-assoc.cpe.fr/chemistry-eurolabels/default.htm
23 http://www.enaee.eu
24 http://www.inqaahe.org

πανεπιστημίων[25]. Η ανάπτυξη μέσων για τη διαφάνεια σε στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίχθηκε το 2009 στη σύνοδο υπουργών στη Μπολόνια[26].

Οι κύριες εξελίξεις σχετικά με τη διασφάλιση της ποιότητας στην Ευρώπη πρέπει να εξεταστούν λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις τάσεις.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Τα τελευταία χρόνια το σύστημα διασφάλισης της ποιότητας της Ευρώπης αναπτύχθηκε σε πολύ μεγάλο βαθμό, τόσο όσον αφορά τη διασφάλιση της εσωτερικής ποιότητας στα ευρωπαϊκά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσο και την εξωτερική αξιολόγηση και διαπίστευση των ιδρυμάτων και των προγραμμάτων[27]. Δημιουργήθηκαν πολλοί οργανισμοί και δίκτυα διασφάλισης της ποιότητας, υπάρχει αυξανόμενη ευαισθητοποίηση όσον αφορά τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για τη διασφάλιση της ποιότητας και υπάρχει αυξανόμενος αριθμός οργανισμών οι οποίοι προετοιμάζονται για μέτρα διασφάλισης της ποιότητας έξω από τη χώρα τους. Αν και συνολικά η εξέλιξη αυτή είναι θετική, η πλήρης εφαρμογή της σύστασης του 2006 απαιτεί περαιτέρω προσπάθειες σε ορισμένους τομείς.

4.1. Εξέταση της υποδομής για τη διασφάλιση της ποιότητας

Ορισμένα χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής υποδομής για τη διασφάλιση της ποιότητας φαίνεται ότι πρέπει να συζητηθούν περαιτέρω ώστε να είναι δυνατό να επιτευχθεί μεγαλύτερη εμπιστοσύνη μεταξύ οργανισμών και επομένως επαρκής διαφάνεια για τους χρήστες και την κοινωνία. Οι οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας αποτελούν ακόμη ένα σχετικά νέο στοιχείο στον ΕΧΤΕ. Θα πρέπει να αποδείξουν την ανεξαρτησία και τον επαγγελματισμό τους όσον αφορά τη δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ ενδιαφερόμενων μερών. Θα πρέπει επίσης να πείσουν τους ομοτίμους τους στην Ευρώπη ότι παρέχουν επαρκές επίπεδο συγκρισιμότητας, πράγμα που είναι σημαντικό ως προϋπόθεση για την αμοιβαία αναγνώριση των πτυχίων και την προώθηση της κινητικότητας των σπουδαστών.

Η Επιτροπή έχει επίγνωση του γεγονότος ότι ο αριθμός των οργανισμών μπορεί να έχει αυξηθεί πάρα πολύ ενώ το μέγεθός τους είναι μάλλον μικρό. Για το λόγο αυτό η πιθανότητα της συγχώνευσης οργανισμών πρέπει να εξεταστεί μέσω των υφιστάμενων ευρωπαϊκών δικτύων διασφάλισης της ποιότητας (ENQA, ECA), π.χ. συγχώνευση οργανισμών με βάση τη γεωγραφική τους γειτνίαση ή τη γλωσσική τους συγγένεια. Οι οργανισμοί μπορούν επίσης να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διευρύνουν το πεδίο των δραστηριοτήτων τους προκειμένου να καλύπτονται καλύτερα πτυχές όπως η διά βίου μάθηση, η εξ αποστάσεως, η ηλεκτρονική, η επαγγελματική, η διακρατική και η ιδιωτική τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Μια πιο σαφής διάκριση μεταξύ των ρόλων του ΕΔΔΠ, του EQAR και της Ευρωπαϊκής Κοινοπραξία για τη Διαπίστευση (ΕΚΔ - ECA), λαμβάνοντας περισσότερο υπόψη τα πλεονεκτήματα για τους χρήστες, μπορεί να αυξήσει την αποτελεσματικότητα της ευρωπαϊκής υποδομής για τη διασφάλιση της ποιότητας. Η παροχή εύκολης, απευθείας πρόσβασης στον ευρωπαϊκό κατάλογο των ιδρυμάτων και προγραμμάτων που έχουν

25

26 Leuven-Louvain-la-Neuve Communiqué, Απρίλιος 2009, http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/conference/

27 Trends V, ό.π.

αξιολογηθεί μπορεί να τεθεί ως προτεραιότητα του EQAR. Η πειραματική βάση δεδομένων Qrossroads, την οποία ξεκίνησε η ECA με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μπορεί να αποτελέσει χρήσιμο σημείο εκκίνησης για βάση δεδομένων πολύ μεγαλύτερης κλίμακας. Η στενή συνεργασία με το δίκτυο NARIC-ENIC[28] μπορεί να αυξήσει τις δυνατότητες να συμβάλει η βάση δεδομένων στην αναγνώριση των προσόντων και να προωθήσει την κινητικότητα.

4.2. Επανεξέταση των ευρωπαϊκών προτύπων και κατευθυντήριων γραμμών

Τα ευρωπαϊκά πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές μπορούν να αναπτυχθούν περαιτέρω, να συμβάλουν στην αύξηση της συνοχής της διασφάλισης της ποιότητας με την ανάπτυξη του ΕΧΤΕ, όπως προέβλεπε η σύσταση του 2006. Σε αυτή η επανεξέταση θα πρέπει να συμμετάσχουν οι οργανισμοί και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της διασφάλισης της ποιότητας στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια. Σε αυτή την επανεξέταση μπορούν να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες τρεις πτυχές:

(1) Συμμόρφωση με την κύρια δομή (τρεις κύκλοι) ως βασική απαίτηση ποιότητας στον ΕΧΤΕ. Αυτό συμφωνεί με το ευρωπαϊκό πλαίσιο προσόντων (EQF) και πλαίσιο προσόντων του ΕΧΤΕ, που εγκρίθηκε το 2005[29]. Στις κατευθυντήριες γραμμές πρέπει να υπάρχει πιο σαφής αναφορά στο συμπλήρωμα διπλώματος και στο ECTS, δεδομένου ότι δεν εφαρμόζονται πλήρως στις περισσότερες χώρες.

(2) Στον ΕΧΤΕ τα πρότυπα ποιότητας πρέπει να περιλαμβάνουν προτεραιότητες όπως απασχολησιμότητα και κινητικότητα (σύμφωνα με το στόχο που τίθεται για την κινητικότητα στο ανακοινωθέν της συνόδου των υπουργών της Μπολόνια το 2009).

(3) Τα πρότυπα για τα εσωτερικά συστήματα διασφάλισης της ποιότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να περιλαμβάνουν επίσης άλλες βασικές πτυχές, όπως η ποιότητα των υπηρεσιών προς τους σπουδαστές γενικά[30], η παροχή συμβουλών για τη σταδιοδρομία/την απασχόληση για σπουδαστές και αποφοίτους[31], η ανάπτυξη της ικανότητας διαχείρισης οικονομικών και η εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Χάρτας του Ερευνητή και του κώδικα δεοντολογίας για την πρόσληψη ερευνητών[32].

4.3. Ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης στη διασφάλιση της ποιότητας

Για να μπορούν τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να επιλέγουν μεταξύ των καταχωρισμένων οργανισμών, όπως τονίζεται στη σύσταση του 2006, πρέπει να δημιουργηθούν περισσότερα ευρωπαϊκά σήματα ποιότητας. Αυτά μπορούν να βασίζονται σε μεγάλους επιστημονικούς κλάδους (παρά σε περιορισμένους και ειδικούς τομείς επαγγελματικής ειδίκευσης) και να χορηγούνται είτε από ξεχωριστούς ειδικούς οργανισμούς ή σε συνδυασμό με τις εθνικές αξιολογήσεις στο αντίστοιχο πεδίο. Η Επιτροπή υποστηρίζει την ανάπτυξη αυτού του είδους πρωτοβουλιών[33].

---

28 http://www.enic-naric.net
29 http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/qf/overarching.asp
30 Bologna with Student eyes, ESU, 2009.
31 Leuven-LLN Communiqué, ό.π.
32 http://ec.europa.eu/eracareers/pdf/am509774CEE_EN_E4.pdf
33 http://ec.europa.eu/education/erasmus/doc910_en.htm

Οι εθνικοί οργανισμοί διασφάλισης της ποιότητας πρέπει να ενθαρρυνθούν ώστε να αναπτύξουν δραστηριότητες στην αλλοδαπή και να επιδιώξουν την αναγνώριση των αποφάσεών τους σε άλλες χώρες, π.χ. μέσω συμβάσεων αμοιβαίας αναγνώρισης. Τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να ενθαρρυνθούν να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες οργανισμών καταχωρισμένων στην αλλοδαπή. Μπορεί να είναι αναγκαία η διασαφήνιση όσον αφορά τη δυνατότητα μεταφοράς της εθνικής διαπίστευσης εντός του ΕΧΤΕ καθώς και το θέμα της διασφάλισης της ποιότητας για τη διασυνοριακή τριτοβάθμια εκπαίδευση εντός του ΕΧΤΕ. Λόγω της αυξανόμενης σημασίας των μαθημάτων των κοινών και διπλών πτυχίων στην Ευρώπη, μπορεί να είναι χρήσιμο να καθοριστούν σαφείς αρχές ώστε να αποφευχθούν οι πολλαπλές διαπιστεύσεις.

Η Επιτροπή υποστηρίζει την ανάπτυξη των μέσων για τη διαφάνεια και τη συμπλήρωση της διασφάλισης της ποιότητας, ιδίως εκείνων που καθιστούν δυνατή τη σύγκριση της ποιότητας των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των προγραμμάτων τους. Στην ίδια προσπάθεια εντάσσεται η προαναφερόμενη μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με μια πολυδιάστατη και εξατομικευμένη κατάταξη των πανεπιστημίων[34].

Η διεθνής επίδραση και αξιοπιστία του ΕΧΤΕ μπορεί να προωθηθεί περαιτέρω μέσω της συνεργασίας με άλλες περιοχές του κόσμου σχετικά με την ποιότητα. Το θέμα αυτό υπογραμμίστηκε στη δήλωση του πρώτου φόρουμ πολιτικής της Μπολόνια στη Louvain-la-Neuve, στο οποίο αναφέρθηκε ειδικά η διασφάλιση της ποιότητας ως τομέας συνεργασίας μεταξύ 46 χωρών που συμμετέχουν στη διαδικασία της Μπολόνια και άλλων χωρών. [35]

Στην παρούσα έκθεση η Επιτροπή επισημαίνει τις θετικές εξελίξεις όσον αφορά τη διασφάλιση της ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά διατυπώνει και ορισμένες προτάσεις για θέματα μελλοντικών συζητήσεων και πιθανές εξελίξεις. Η Επιτροπή καλεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να μελετήσουν την παρούσα έκθεση και δώσουν συνέχεια στη σύσταση του 2006. Η Επιτροπή αναμένει να υποβάλει την έκθεσή της το 2012 για την περαιτέρω πρόοδο.

---

34 http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc62_en.htm

35 http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/forum/_Bologna_Policy_Forum_Statement_29April2009.pdf